

ΛΟΓΟΣ
ΕΙΣ ΤΟ ΜΗΜΟΣΥΝΟΝ
ΤΟΥ ΛΟΙΔΙΜΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΓΑΛΑΤΑ
ΡΗΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΓΧΙΑΛΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

(Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς α' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας)

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1896

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

3222

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

ΤΟΥ ΛΟΙΔΙΜΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΓΑΛΑΤΑ

ΡΗΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΓΧΙΑΛΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ (Λαοκτόπος ἐκ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας»)

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1896

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

ΤΟΥ ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΓΕΡΓΕΤΟΥ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ

Γ Α Δ Α Τ Α

ΡΗΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΓΧΙΑΛΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

« Πιστεύετε, έδωκε τοις πέντην· ή δικαιοσύνη αυτού μένει εις τον αιωνα του αιωνος »

(Ψαλμ. 111, 9).

*Ας μεταφέρωμεν σήμερον τόν λόγον από τοῦ ἐδάφους τῆς συνήθους πρακτικῆς διδασκαλίας, ἃς ὑψώσωμεν αὐτόν ἐπ' ὀλίγον, καί ἃς ἀναβιβάσωμεν, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν εἰς ἡμᾶς, εἰς τήν περιωπὴν ἐκείνην, ἣτις ἀρμόζει εἰς τὴν μεγίστην καὶ καλλίστην τῶν ἀρετῶν, τὴν συγκεντροῦσαν εἰς ἑαυτὴν καὶ τελειοῦσαν πᾶσαν ἀρετὴν, ὅτι εὐγενές καὶ τίμιον ἐν τῷ ἐπὶ γῆς ἀνθρωπίνῳ βίῳ δύναται νὰ ὑπάρξῃ. Ὁ αἰοίδιμος Στέφανος Ζαφειρόπουλος, οὗτινος τὴν ἀγήρω μνήμην ἐπικοσμοῦμεν σήμερον δι' εὐσεβοῦς καὶ εὐγνωμόνος πράξεως, συγκαταλέ-

γεται μεταξύ τῶν πρώτων καὶ μεγίστων εὐεργε-
τῶν τοῦ ἡμετέρου Γένους, μεταξύ τῶν πρώτων καὶ
μεγίστων φιλανθρωπῶν οὐ μόνον τοῦ ἡμετέρου Γέ-
νους, ἀλλὰ καὶ συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος. Ποία
λοιπὸν καταλληλοτέρα τιμὴ τῆς μνήμης αὐτοῦ
δύναται νὰ ὑπάρξῃ παρὰ τὸν δίκαιον ἔπαινον τῆς
ἐξόχου ἀρετῆς, τῆς φιλανθρωπίας, καὶ μάλιστα
καθ' ὅσον γνωστὴ τοῖς πᾶσιν εἶναι ἡ ὑπερβάλλου-
σα μετριοφροσύνη τοῦ αἰοιδίμου ἀνδρός, ἀπαρεσκο-
μένου πάντοτε εἰς τὰς τιμὰς καὶ τὰς δόξας καὶ
αὐτὰς τὰς δικαίως αὐτῷ ἀπονεμομένας; Ἀντὶ παντὸς
ἄρα λόγου ἀρμοδιώτερος φαίνεται ὁ περὶ φιλαν-
θρωπίας, τοῦ κυριωτάτου ἐλατηρίου καὶ γόητρον
τοῦ αἰοιδίμου ἀνδρός, ὅστις τοῦτον καὶ ἐξόχην
φέρει τὸν χαρακτήρα, τὸν τοῦ φιλανθρώπου. Προ-
κειμένου δὲ περὶ τῆς σεπτοτάτης ταύτης τῶν ἀρε-
τῶν, φυσικῶς ὁ λόγος πρέπει νὰ ὑψωθῇ ὑπὲρ τὸ
σύνηθες ἔδαφος· διότι οὐ μόνον ὁ ἀνθρώπινος,
ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ θεῖος λόγος ἀπαιτεῖ ὕψος ἰδιό-
ζον καὶ πρέπον, ὅταν δι' αὐτοῦ συνιστᾶται ἡ ἐπαι-
νῆται μεγάλη τις καὶ ἐξοχος ἀρετὴ. Καὶ ἄλλως
δὲ εἶναι κατὰ πάντα καλὸν καὶ ὠφέλιμον νὰ κα-
τανοήσωμεν τὸ εὐγενέστατον τῶν ἐλατηρίων τοῦ
βίου τοῦ ἀειμνήστου Στεφάνου Ζαφειροπούλου, τὸ
ιερόν ἐκεῖνο καὶ θεῖον τῆς φιλανθρωπίας γόητρον,
ὕψ' οὐ ἐκεῖνος καταθελγόμενος τῶσαῦτα διέπραξεν
ἀγαθὰ, καὶ οὕτω κατέλιπε τοῖς ἐπιγινομένοις μνή-
μην ἀληστον καὶ ἀθάνατον. «Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε

τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος».

Ἡ φιlanθρωπία ἀκριβῶς ἐξεταζομένη εἶναι ἀπόμοιρα θείας τελειότητος, ἀκτίς τηλαυγῆς καὶ ἀπαστράπτουσα θείας μᾶλλον ἢ ἀνθρωπίνης ἀρετῆς, ἀρετῆς, ἥτις τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ρίζας αὐτῆς ἔχει εἰς τὴν θείαν τελειότητα. Ὁ Κύριος ἡμῶν διδάσκων τοὺς ἰδίους μαθητὰς τὴν ἐφικτὴν τῷ ἀνθρώπῳ τελειότητα συνίστα πάντοτε τὴν φιlanθρωπίαν, τὴν ἔμπρακτον δῆλα δὴ τοῦ πλησίον ἀγάπην καὶ κατέληγεν εἰς τὴν ἔνθεον ἀληθῶς νοουθεσίαν· «Γίνεσθε οὖν οἰκτιρμονες, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν οἰκτιρμῶν ἐστίν» (Λουκ. 6, 36). Ἡ φιlanθρωπία ἀπαλλάττουσα τὸ ἔμψυμα τῆς διανοίας πάσης λήμης κακίας καὶ καταναζίζουσα αὐτοὺς δι' ἀπλέτου φωτὸς θείας ἀγιότητος, διανοίγει πρὸ τοῦ ἀνθρώπου κόσμον ἀγανῆ καὶ θαυμάσιον εὐγενεστάτων συναισθημάτων καὶ πόθων καὶ ἐνεργειῶν, ἅτινα δυσκόλως δυστυχῶς ἐν τῇ κοινῇ ἀνθρωπίνῃ τύρβῃ κατανοοῦνται καὶ προσηκόντως ἐκτιμῶνται κατ' ὄλην αὐτῶν τὴν ἀγήρω καὶ ὑπέρλαμπρον καλλογήν. Ἡ φιlanθρωπία σοβαρῶς μελετωμένη ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου δὲν δύναται ἢ νὰ ἀναβιβάσῃ αὐτὸν εἰς σφαίρας ὑπεργγίνους, θραύουσα τὰ δεσμὰ τοῦ χώρου, εἰς ὕψη αἰθέρια σκέψεων ἱερῶν, ἐλευθέρων πάσης ὑλικῆς ἑλξείως καὶ νάρκης. Οὕτω δὲ ἀναπτεροῦμενος καὶ ἐξαγνιζόμενος δι' αὐτῆς ὁ ἀνθρώπος ὁρμᾷ μετὰ ἀκατασχέτου πόθου εἰς πᾶσαν

εὐεργεσίαν καὶ βοήθειαν τοῦ πλησίον, καὶ μάλιστα τοῦ χρεῖαν ἔχοντος, ὑπὸ ὑδραμιᾶς δεσμευόμενος στενῆς καὶ ἐγωιστικῆς σκέψεως. Ὀλόκληρος ἢ ἀχανὴς ἀνθρωπότης, ἢ τε παρούσα καὶ ἢ μέλλουσα, εἶναι τὸ ἔδαφος τῶν ἀγαθοεργιῶν αὐτοῦ, χωρὶς, ἐννοεῖται, νὰ παραγνωρίζῃ καὶ συγγέῃ τοὺς ἱεροῦς δεσμούς· οὗς πρὸς ἀλλήλους ἔχουσιν οἱ ἄνθρωποι. Διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο ἔχει τὸ ἐξαίρετον προσὸν ἢ φιλανθρωπία, ὅτι δὲν ἀποπλανᾷ τὸν ἄνθρωπον εἰς συγκεχυμένας καὶ ἀσαφεῖς θεωρίας περὶ ἀνθρωπότητος, ἀλλ' ἐκάστοτε καθοδηγεῖ αὐτὸν εἰς τὸ ἀρμόδιον καὶ πρέπον. Δὲν στερεῖ τὸν ἐγγυτέρω διὰ νὰ ὑπελήθῃ τὸν ἀπωτέρω, ἀλλ' ἐκάστοτε δοῦναι τὸ ἀρμόδιον μερίδιον τῆς ἀγαθοεργίας.

Ἐάν τις ἤθελεν ἐνπεινῇ τὴν προσοχὴν εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον, ἐξερχόμενος τῶν στενῶν ὀρίων τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου, ἤθελε διακρίνει δύο κυρίως ἀντίθετα ρεύματα σφοδρῶς πάντοτε πρὸς ἄλληλα ἀντιπαλαίοντα καὶ ἀναλόγως τῶν περιστάσεων πλεῖον ἢ ἔλαττον ἐπικρατοῦντα καὶ κατισχύοντα. Ὁ ἐγωισμός, ἢ ὑπερβάλλουσα καὶ ἀποκλειστικὴ πολλῶς ἀγάπη τοῦ ἰδίου ἐκυτοῦ, ἐξ ἑνός, καὶ ἢ φιλανθρωπία, ἢ ἄδολος καὶ μετὰ θυσιῶν καὶ αὐταπαρνησίας ἀγάπη τοῦ πλησίον, ἐξ ἄλλου, διηνεκῶς παλαίουσιν ἔν τε τῷ ἰδιωτικῷ καὶ τῷ κοινῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων καὶ κατ' ἰδίαν καὶ κατὰ ὄλομελείας λαμβανομένων. Ὅπου ἐπικρατεῖ ὁ ἐγωισμός, ἐκεῖ στεριεύει καὶ ἀποξηραί-

νεται πᾶσα πηγὴ βοηθείας καὶ ἀγαθοεργίας, ἐκεῖ-
θεν φυγαδεύεται πᾶν εὐγενές συναίσθημα καὶ πᾶ-
σα εἰλικρινὴς διάθεσις πρὸς τὸ ἀγαθόν, πάντα δὲ
τὰ τυχόν φαινόμενα ὡς ἀγαθὰ εἶναι κατ'ἐπίφασιν
μόνον καὶ ἄνευ βεβαίας καὶ πραγματικῆς ὑποστά-
σεως. Ὅπου δὲ τὸναντίον κατισχύει ἡ φιλανθρω-
πία, ἐκεῖ ἀνθοῦσι καὶ ἀκμάζουσι πάντα τὰ ἀγαθὰ,
ἐκεῖ ὁ πλοῦτος τῶν εὐεργεσιῶν διαχέεται καὶ
σκορπίζεται πανταχοῦ, ἐκεῖ ἡ οὐράνιος τοῦ Θεοῦ
βασιλεία εἶναι ὄντως ἐπὶ τῆς γῆς. Δυστυχῶς ὅμως
ἡ κατὰ διαφόρους βαθμούς κοινὴ καὶ κατ'ἰδίαν ἐπι-
κράτησις τοῦ ἐγωισμοῦ εἶναι ἡ συνηθέστερα ἐν τῷ
ἀνθρωπίνῳ βίῳ, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς σημερινούς
καιρούς, ἐν ᾧ ἡ κατίσχυσις τῆς φιλανθρωπίας ἀπο-
βαίνει δυσχερεστάτη, οὕσα σπάνιον ἀναλόγως γά-
ρισμα εὐγενῶν καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν. Ἀλλὰ καὶ
οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἡ μὲν φιλανθρω-
πία εἶναι μᾶλλον φυσικὴ καὶ ἀρμόζουσα εἰς τὸν
κατ'εἰκόνα καὶ καθ'ὁμοίωσιν Θεοῦ πλασθέντα ἄν-
θρωπον, ὁ δὲ ἐγωισμὸς ἐπέισαχτόν τι καὶ ἀπὸ πο-
νηρᾶς ἀρχῆς προερχόμενον κακόν. Διὰ ταῦτα δὲ
πάντες οἱ καλῶς περὶ ἑαυτῶν καὶ τῶν ἄλλων σκε-
πτόμενοι ἄνθρωποι μεγάλως τιμῶσι καὶ παντὶ
τρόπῳ ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν ἐφαρμόζουσι τὴν εὐγενῆ
καὶ εὐαίσθητον φιλανθρωπίαν, ἀποστρέφονται δὲ
τὸν σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον ἐγωισμόν. Οὗτος σκο-
τίζει καὶ διαφθείρει καὶ νοῦν καὶ καρδίαν, ἐξαλεί-
φων πᾶν ἔγνος εὐγενείας, ἐκείνη δὲ ἐλευθεροῦσα τὴν

ψυχὴν ἀπὸ τῆς ὀχληρᾶς δουλείας τοῦ σώματος, κουρίζει αὐτὴν καὶ ὑπεραίρει ἀνεπαισθήτως ὑπὲρ τὴν χθαμαλὴν καὶ τυφλὴν ὑλολατρείαν εἰς ὕψος μέγα συναισθημάτων καὶ πράξεων εὐγενῶν. Ἐκείνη ἀναβιβάζει τὸν ἄνθρωπον μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ παναγίου Θεοῦ, καὶ οὕτως καταβιβάζει αὐτὸν μέχρι τῶν ἀγρίων καὶ αἰμοχαρῶν θηρίων τῶν ἀλληλοσπαρattoμένων. Καὶ μήπως δὲν σπαρattουσι κατὰ τὸν αὐτὸν ἄγριον τρόπον ἀλλήλους καὶ τοὺς ἄλλους οἱ ἐγωισταί, εἴτε ὡς ἄτομα, εἴτε ἐν ὀλομελείαις συγκροτούμενοι;

Ἡ φιλανθρωπία, ἥτις ἐν τῇ τελείᾳ αὐτῆς ἀναπτύξει ὑπερβαίνει πάντα φραγμὸν χωρίζοντα καὶ διακρούοντα τὴν ἀνθρωπότητα, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ καταργῇ τέλεον, ὡς προσεφθέθη, τοὺς διαφόρους ἐπιγείους δεσμούς, οὕτως οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰ μὴ ἐξαίρετος εὐαισθησία τῆς καρδίας πρὸς τὴν περιστοιχοῦσαν ἔλλειψιν καὶ δυστυχίαν, εὐσπλαγχνία καὶ ἀγάπη τοῦ πλησίον ἄδολος καὶ ἀνυπόκριτος, ἀπηλλαγμένη πάσης ὀπισθοβούλου καὶ ἐγωιστικῆς βλέψεως, καὶ πάντοτε ἐτοιμία καὶ πρόθυμος εἰς πᾶσαν βοήθειαν καὶ θυσίαν μέχρις αὐταπαρνησίας. Βαίνουσα δὲ πάντοτε συνετῶς καὶ λελογισμένως, ἐπιχέεται ὡς παρήγορον καὶ ἰαματικὸν βάλαμον εἰς τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας χαινούσας καὶ ἀλγυνούσας πληγὰς τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος, καὶ ἐνδυναμοῖ καὶ ἐπιρρωνύει τὸ ἐν τῷ κόσμῳ ἀγαθὸν διὰ παντὸς μέσου καὶ πάσης

θυσίας. Ὁ ἀληθής καὶ γνήσιος φιλόανθρωπος οὐδέποτε παύει ἀπὸ τοῦ νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ συμπαθῇ, μεγάλην αἰσθανόμενος πνευματικὴν ἡδονὴν καὶ ἀγαλλίασιν εἰς τὴν ἀγαθοεργίαν· πάντοτε θεωρεῖ ἑαυτὸν ὑπόχρεων ἵνα μὴ μόνον συγκινῆται, ἀλλὰ καὶ δι' ἔργων ἐκδηλοῖ καὶ βεβαιοῖ τὴν ἀγάπην, μᾶλλον δὲ ἵνα ἱκανοποιῇ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν τῶν ἰδίων ἀγαθῶν ὁρμῶν καὶ διαθέσεων. Διότι οὐδέποτε ἀγάπη ζῶσα καὶ ἀκμαία περιορίζεται εἰς θεωρίας, ἀλλὰ πάντοτε δι' ἀναλόγων ἔργων τεκμηριοῦται, αἱ δὲ ἀγαθαὶ ὁρμαὶ καὶ διαθέσεις ἀποκαίνουσι θέλητρον καὶ τροφὴ τοῦ βίου καθ' ὅσον σωματοποιοῦνται καὶ πολλαπλασιάζονται δι' ἀγαθοεργιών. Ὁ ἀληθής καὶ γνήσιος φιλόανθρωπος πάντοτε αἰσθάνεται ἑαυτὸν πρόθυμον καὶ ἔτοιμον εἰς πᾶσαν πρᾶξιν τείνουσαν εἰς βοήθειαν τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος, πάντοτε τείνει τὴν εὐλογημένην χεῖρα ἀρωγόν, πάντοτε εὐεργετεῖ, καὶ ὅμως πάντοτε παρκαλοῦθαι αὐτὸν ἢ σεμνὴ καὶ ἱερὰ σκιά τῆς μετριοφροσύνης, τῆς συναισθήσεως δῆλα δὴ τῆς ἰδίας ἀνεπαρκειᾶς εἰς πλήρωσιν τοσούτων ἀναγκῶν, καὶ διὰ τοῦτο πάση σπουδῇ ἀποφεύγει πᾶσαν ἐπίδειξιν καὶ δόξαν καὶ πομπήν. Ὁ ἀληθής καὶ γνήσιος φιλόανθρωπος ἔχει ὑπερεκχειλητὴν τὴν καρδίαν εἰς ἀγαθοεργίας, ἀναλογιζόμενος δὲ τὸ μέγεθος τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν καὶ δυστυχιῶν, ἐννοεῖ ὅτι πολὺ ὑπολείπεται πρὸς τελείαν πλήρωσιν τῶν εὐεργετικῶν αὐτοῦ πόθων καὶ εὐ-

γῶν. Πάσχει καὶ αὐτός, ἀλλὰ κατὰ ἄλλως ἀντί-
θετον τρόπον, τὸ πάθημα τοῦ φιλαργύρου καὶ
πλεονέκτου, τοῦ εἰδωλολάτρου τοῦ σημερινοῦ ἀ-
ποστόλου. Ἐκεῖνος ἀνυπομόνωσ καὶ διηνεκῶς ἐνο-
χλούμενος καὶ στενωχωρούμενος συνάγει εἰς εὐρυ-
νομένας ἀποθήκας ἀχρηστίας τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, καὶ
οὗτος ἀρειδῶς σκορπίζει καὶ παρέχει εἰς τοὺς χρεῖαν
ἔχοντας τὰ μετὰ κόπων καὶ ἰδρώτων συναγόμενα
ἀγαθὰ αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ κό-
σμῳ τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ φθόνου ἢ αἴγλη τῆς ἀθα-
νασίας περιστέφει αὐτὸν εἰς γενεὰς γενεῶν, παρὰ
πάντων δ' εὐλογοῦμενος, πάντας ἐν σιγῇ προκα-
λεῖται πρὸς μίμησιν. «Ἐσκόπισεν, ἔδωκε τοῖς
πενήσι, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα
τοῦ αἰῶνος».

Μία ἐκ τῶν μᾶλλον συγκινητικῶν καὶ μετὰ
ψυχολογικῆς λεπτότητος ἐκτεθειμένων παραβολῶν
τοῦ Κυρίου εἶναι ἡ τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου ἀνθρώ-
που, ὅστις καταβαίνων ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱερι-
χὼ ἐπέπεσεν εἰς ληστὰς καὶ πολλὰ παρ' αὐτῶν
παθὼν εὐρέθη πρὸ τοῦ χεῖλους τοῦ τάφου. Δύο ἄν-
θρωποι ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν ὑποχρεούμε-
νοι νὰ ἀσκῶσι μᾶλλον τὴν φιλανθρωπίαν, κατα-
λείπουσιν αὐτὸν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ τάφου πνέοντα
τὰ λοιπὰ ἄνευ οὐδεμιᾶς, οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης
βοηθείας. Ἐκεῖνος δέ, ὅστις ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς
αὐτοῦ καὶ τῆς κοινῆς περιφρονήσεως ἐθεωρεῖτο
ἄλλως ἀναρμόδιος εἰς ἐναρέτους πράξεις, ὁ Σαμα-

ρείτης, θυσιάζει τὰ πάντα, καὶ αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν, πρὸς βοήθειαν τοῦ κινδυνεύοντος ἀδελφοῦ. Τὰ πάντα δὲ πράττει ὡς ἐπιβαλλομένην ὀφειλὴν καὶ ἀπαράβατον καθήκον· δὲν ἀρκεῖται δὲ εἰς μόνα ὅσα ἐν τῷ παρόντι πράττει, ἀλλ' ὑποβάλλει ἑαυτὸν καὶ εἰς μελλούσας θυσίας καὶ ὑπογρεώσεις, καὶ οὕτω σφίζει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀπὸ βεβαίου θανάτου. Ἴδου ἐν σκιαγραφίᾳ μικρᾷ ὁ χαρακτήρ τοῦ γνησίου καὶ ἀληθοῦς φιλανθρώπου, αὐταπάρνησις καὶ θυσία ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος, ὑπὲρ τοῦ πάσχοντος ἀδελφοῦ.

Τοιοῦτος γνησίος καὶ ἀληθὴς καὶ εἰς ὕψιστον βαθμὸν τέλειος φιλάνθρωπος ἦτο ὁ ἀκρίβιος Στέφανος Ζακλειάρχου, οὗτινος τὸ μέγα καὶ λαμπρὸν παράδειγμα προβάλλεται εἰς πάντας πρὸς μίμησιν. Ἡ φιλανθρωπία ἦτο ἐνσεταρχωμένη εἰς αὐτὸν ἐν πάσῃ τῇ εὐρύτητι αὐτῆς καὶ τελειότητι· διότι ὀλόκληρος αὐτοῦ ὁ βίος, ὁ μακρὸς καὶ πολυάσχολος, οὐσιωδῶς οὐδὲν ἄλλο ἦτο εἰ μὴ συνεχῆς εὐεργεσία καὶ φιλανθρωπία. Διότι ποῖον ἄλλο ἦτο τὸ κύριον κέντρον καὶ ἐλατήριον τῶν τοσούτων ἀόκνων μόχθων καὶ ἐνεργειῶν αὐτοῦ παρὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ἰδίων ἀγαθῶν καὶ δυνάμεων πρὸς ὄφελος τῶν ἄλλων, πρὸς ὄφελος τῆς πασχούσης καὶ ἐνδεοῦς ἀνθρωπότητος; Λίαν μακρὸν καὶ λίαν δυσχερὲς θὰ ἦτο ἐὰν ἀπεπειραῖτο τις ν' ἀπαριθμῆσῃ ἀκριβῶς καὶ περιγράψῃ τὰς γνωστὰς μόνον ἐκείνου ἀγαθοεργίας πρὸς τε τοὺς οἰ-

κειούς καὶ τοὺς ὁμοειθεῖς καὶ πρὸς τοὺς εὕρισκομέ-
νους ἐν τῷ εὐρυτέρῳ κύκλῳ τῆς ἀνθρωπότητος·
διότι πρὸς πάντας προσεῖγε καὶ ἀναλόγως παρεί-
γεν εἰς αὐτοὺς τὰς βοηθείας. Καὶ ὅμως ὅπως
πολυκριθιμότερα εἶναι αἱ λανθάνουσαι αὐτοῦ ἀγα-
θοεργαί! Διότι παροιμιώδης ἦτο ἡ ὑπερβάλλουσα
καὶ διδάχτικωτάτη τοῦ αἰοίδιμου ἀνδρὸς μετριο-
φροσύνη, ἣν ἠνώγλουν καὶ αὐταὶ αἱ δίκαιαι καὶ
ἔλλογοι τιμαί, αἱ τε κατ' ἴδιαν καὶ αἱ παρὰ τῶν
πολιτικῶν ἀρχῶν. Ἐζήτει νὰ μένη τέλειον, εἰ δυ-
νατόν, ἄγνωστος καὶ ἀφανής ὡς πρὸς τὸν ἀμύθητον
πλοῦτον τῶν παντοίων ἀγαθοεργιῶν αὐτοῦ. Καὶ
ὅμως αὐτὴ ἡ ἐσχάτη μετριοφροσύνη καὶ ταπεινω-
σις ἔτι μᾶλλον κατηγάγει τὰς φιλανθρωπίους καὶ
γενναίας καὶ συνεπὰς αὐτοῦ πράξεις, καὶ οὕτως
ἐγένετο ἔτι μᾶλλον καύχημα καὶ δόξα τοῦ Γένους
καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Μέγιστον δ' εὐτύχημα
τοῦ βίου καὶ μάλιστα τῆς φιλανθρώπου αὐτοῦ
δράσεως ὑπῆρξεν ὁ στενὸς συγγενικὸς δεσμὸς μετὰ
τοῦ πλουσιωτάτου καὶ ἀφειδεστάτου ἐκείνου ἐν
εὐεργεσίαις ὁμογενοῦς, οὗτινος τὸ ὄνομα εὐλογοῦ-
μενον φέρεται ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, καθὼς καὶ ἡ
συμβίωσις μετὰ τῆς ἀρίστης συντρόφου τοῦ βίου
αὐτοῦ τῆς ὑπὸ τῶν αὐτῶν εὐγενῶν καὶ φιλανθρώ-
πων διαθέσεων πάντοτε ἐμπνεομένης.

Ἴδιᾱ δὲ ὁ αἰοίδιμος ἔστρεψε τὴν προσοχὴν
καὶ ἐνδεδλεχῆ ἐπεδείκνυε φροντίδα καὶ μέριμναν
ὑπὲρ τῆς ἀρμοδίας παιδεύσεως τῶν νεωτέρων γε-

νεῶν τοῦ Γένους ἡμῶν, μηδαμῶς καὶ ἐν τῷ καλλίστῳ τούτῳ τῆς φιλανθρωπίας μέρει καταλιπὼν ἀπαρατήρητον τὴν παιδευσιν καὶ ἄλλων λαῶν. Γινώσκων δὲ κάλλιστα ὅτι τὸ τηλαυγές καὶ αἰγλῆεν τῆς παιδείας φῶς ὑπὲρ πᾶν ἄλλο μορφοῖ καὶ ἀναπτύσσει τὸν ἄνθρωπον ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν, χρησιμεύει δὲ ὡς ἀσφαλῆς καὶ ἀδιάσειστος βᾶσις πάσης ὑγιούς προόδου καὶ ἀκμῆς καὶ ἐπὶ μέρους ἀνθρώπων καὶ ὀλοκλήρων λαῶν καὶ κοινωνιῶν, οὐδενὸς ἐφείδετο, καὶ πάντοτε ἀφειδῶς τὸν ἑαυτοῦ πλοῦτον προέχρειν εἰς βοήθειαν καὶ συντήρησιν ἐκπαιδευτηρίων. Τῆς μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριρχικῆς κεντρικῆς ἱερατικῆς Σχολῆς ἐγένετο μέγιστος εὐεργετῆς καὶ πράμαχος, ἀπασῶν δὲ τῶν ἐν τῇ Βασιλίδι ταύτῃ τῶν πόλεων καὶ πολλαχοῦ ἄλλοθι ἡμετέρων Σχολῶν γενναῖος ἀρωγὸς καὶ συναντιλήπτωρ. Τὴν δὲ συνετήν καὶ μεμετρημένην ὑπὲρ τῆς παιδείας τοῦ ἡμετέρου Γένους πρόνοιαν αὐτοῦ δὲν περιώρισεν εἰς τὰ στενὰ τοῦ ἐπὶ γῆς αὐτοῦ βίου ὅρια, ἀλλ' ἐπεξέτεινε καὶ παρέτεινεν ἀσφαλῶς εἰς χρόνους μακροὺς διὰ κληροδοτήματος γενναιοτάτου καὶ εὐεργετικωτάτου, ὡς πάντες γινώσκομεν. Κάλλιστον δὲ καὶ ζηλωτὸν καὶ ἐν τούτῳ παράδειγμα ἐγένετο εἰς πάντας ἐκείνους τοὺς φιλογενεῖς καὶ μεγαλόφρονας ἄνδρας, ὅσοι ἀθόρυβον καὶ ἄνευ ἐπιδείξεων καὶ πομπῶν ἐπιζητοῦσι τὴν ἀποτελεσματικὴν εὐεργεσίαν τοῦ ἔθνους αὐτῶν. Δὲν θὰ παρέλλοι δὲ πολὺς χρόνος

καὶ ἅπαντες καλῶς θὰ διακρίνωμεν ἐν τῷ κληροδοτήματι τούτῳ εὐεργεσίαν ὅσημέραι αὖξουσαν καὶ εὐρυνομένην καὶ ἐξασφαλίζουσαν ἡμῖν τὸ πολυτιμότεον καὶ ἱερώτατον χρῆμα τῆς κοινῆς καὶ πανδήμου παιδεύσεως.

Ἰδιαιτέραν δὲ στοργήν, ὡς πάντες γνωρίζομεν, ἔδειξεν ὁ αἰοίδιμος εἰς τὰ σχολεῖα τῆς πολυαριθμοῦ Ἑλληνικῆς Κοινότητος τοῦ Γαλατᾶ, τὰς ἀπαρχὰς τῶν μεγάλων αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν κοινοτικῶν σχολείων εὐεργεσιῶν προτενεγκῶν εἰς αὐτά. Διὰ ταῦτα δὲ καὶ ἡ Κοινότης αὕτη ἀγήρω καὶ ἀκμαίαν τρέφει πάντοτε εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν μέγαν αὐτῆς εὐεργέτην, καὶ μάλιστα αἱ ἐκπαιδευόμεναι νεώτεροι γενεαί. Ἰδοὺ παιδία ἀγὰ καὶ ἄθῳα πληροῦσι τὸν ἱερόν τούτον χώρον, φόρον αἰοίου εὐγνωμοσύνης καὶ τιμῆς τελοῦντα πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις οὕτω πατρικῶς καὶ φιλοστοργῶς ὑπὲρ αὐτῶν προύνοησε. Τὰ παιδία ταῦτα εἶναι τὸ κάλλιστον καὶ χρυσῶν ἐλπίδων μεστὸν καύχημα τῆς ἡμετέρας Κοινότητος τοῦ Γαλατᾶ, εἰς αὐτὰ ἐπαναπαύεται τὸ μέλλον τῆς Κοινότητος ταύτης, τὸ δὲ αἰσίον αὐτῶν τούτων μέλλον ἀναντιρρητῶς ἐπαναπαύεται εἰς τὴν υγιᾶ αὐτῶν παιδείῃσιν. Ὑπὲρ ταύτης γενναίως ὁ αἰοίδιμος Στέφανος Ζαχειρόπουλος συνέδραμε καὶ συντρέχει, ὑπὲρ ταύτης καὶ ἡμεῖς προθύμως πᾶσαν πρέπει νὰ καταβάλλωμεν πάντοτε προσπάθειαν καὶ θυσίαν. Ναί· ἄς εἴμεθα ὑπερβέβαιοι, ὅτι ἡ τῶν κοινῶν πρόοδος καὶ ἀκμὴ ἀπαιτεῖ κοινὴν συνεργασίαν

καὶ θυσίαν, οὐδείς δὲ δικαιούται ν' ἀποφύγη τὸ ἐπιβαλλόμενον εἰς αὐτόν, προφασιζόμενος ὅτι αἱ τῶν μεγάλων εὐεργετῶν δωρεαὶ καὶ βοήθειαι ἀναπληροῦσι τὸ κενόν. "Ὅχι· ἕκαστος ὀφείλει ἀναλόγως τῶν ἑαυτοῦ δυνάμεων νὰ συνεισφέρῃ καὶ καταβάλλῃ τὸν ἴδιον ὀβολὸν καὶ εἰς πᾶσαν μὲν ἄλλην κοινὴν συνεργασίαν, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὴν συντήρησιν καὶ πρόοδον τῶν ἐκπαιδευτηρίων. Οὕτως ἐγένετο πάντοτε, καὶ οὕτω θὰ γίνηται καὶ εἰς τὸ μέλλον. Ἡμεῖς λοιπὸν καὶ εἰς τὸ ἴδιον κοινὸν καλὸν ἀποβλέποντες, καὶ τὴν μακαρίαν ἐκείνου ψυχὴν ἀρρήτως εὐφραίνοντες, ἄς πράττωμεν πᾶν τὸ ὀφειλόμενον καὶ ἐπιβαλλόμενον ἡμῖν πρὸς πρόοδον καὶ ἀκμὴν τῶν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐκείνου προστασίαν καὶ στοργὴν διχτελούντων σχολείων τῆς Κοινοτήτος ἡμῶν.

Καὶ ἤδη ἐπιστέψωμεν τὸν λόγον δι' εὐχῆς ἐκ μέσης ψυχῆς καὶ καρδίας ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ αἰοιδίμου ἀνδρός, ὑπὲρ οὗ καὶ ἡ ἀναίμακτος θυσία σήμερον ἐν τῷ ναῷ τούτῳ τελεῖται, καὶ ἐπιμνημόσυνος τελετῆ ταύτην θὰ ἐπισφραγίσῃ.

Τοῦ αἰοιδίμου μεγάλου Εὐεργέτου τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Κοινοτήτος τοῦ Γαλατᾶ καὶ τῶν σχολείων αὐτῆς αἰωνία καὶ ἀγήρωσ ἔστω ἡ μνήμη!

Τοῦ αἰοιδίμου μεγάλου Εὐεργέτου τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους αἰωνία καὶ ἀγήρωσ ἔστω ἡ μνήμη!

Τοῦ ἀοιδίμου μεγάλου Φιλανθρώπου Στεφάνου Ζαφειροπούλου ἔστω εὐλογητὸν καὶ αἰνούμενον τὸ ὄνομα εἰς γενεάς γενεῶν !

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000174251

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

AKAΔHMIA

ΦOHNΩN